

Obok męża – tylko żona
Jeśli on – to obok ona!

„On” do pary tylko z „oną”,
chłop dla chłopca nie jest żoną

Idzie nowe, chociaż stare
Znów pan z panią tworzą parę

Już się nie da tak: pan z panem,
Bo proporcje są zachwiane

Że parytet przed tym broni
Widać jasno jak na dłoni

Ta rewolta seksualna
(chociaż prawem naturalna),
W skutkach może być fatalna!

Bo narusza dziś jakości
politycznej poprawności

Kto wymyślił parytety?
– fama głosi, że kobiety
Lecz nieprawda to – niestety!

Na tym miejscu i w tej chwili,
Chcę obwieścić, moi mili,
Że parytet wymyślili
Botanicy z Galicji;

Zespół mocny Zarzyckiego,
ekologa wszem znanego
i Jerzego Rychlewskiego,
cytologa krakowskiego
Jął *sex ratio* szczawiu badać
By proporcjom rangę nadać

Któż przypuszczał, że wśród szczawii
sex-parytet się objawi
I globalny *gender plan*
nam w Krakowie będzie dan

Nie dziwcie się, że rzecz taka
zdarzyła się w grodzie Kraka,
Który zasadnie przodkowie mogli
Nazwać stolicą seksuologii

Że botanicznej? Nic nie umniejsza,
Sex botaniczny – rzecz najpiękniejsza!

Jeżeli nawet dotyczy szczawii,
Nie mniej nas cieszy i nie mniej bawi

Vivat Zarzycki, vivat Rychlewski
Vivat po trzykroć Kraków królewski!

Vivat po stokroć! ... trzeba wiwatu,
Gdy się parytet objawia światu.

Zbigniew MIREK

ZASTOSOWANIE ROŚLIN W RÓŻNYCH GAŁĘZIACH GOSPODARKI – CD.

Artykuły metalowe

Rosiczka (*Drosera*) – konewka
Dziurawiec (*Hypericum*) – kasownik
Świetlik (*Euphrasia*) – żyrandol
Chłodek (*Arnoseris*) – lodówka
Czyścica (*Calamintha*) – pralka

Lidia NOWAK

MUZEA, ARCHIWALIA, ZBIORY MUSEUMS, ARCHIVES, COLLECTIONS

NOC MUZEÓW ORAZ DZIEŃ OTWARTYCH DRZWI MUZEÓW KRAKOWSKICH W MUZEUM PALEOBOTANICZNYM INSTYTUTU BOTANIKI UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO (2007–2010)

The Museum Night and Kraków Museums Open
Day in the Palaeobotanical Museum of Institute
of Botany, Jagiellonian University (2007–2010)

Noc Muzeów jest cykliczną imprezą odbywającą się w Polsce od kilku lat. W Krakowie pierwsza Noc Muzeów zorganizowana została w roku 2004. Od 2009 roku Noc Muzeów jest w Krakowie częścią trwającego kilka miesięcy cyklu imprez, zatytułowanego Krakowskie Noce. Noc Muzeów odbywa się w Krakowie z piątku na sobotę, a więc z jednodniowym wyprzedzeniem względem innych miast, gdzie odbywa się

Ryc. 1. Goście odwiedzający Muzeum Paleobotaniczne Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego w trakcie szóstej edycji Nocy Muzeów, 15–16 maja 2009 (fot. S. Florjan).

Fig. 1. Guests visiting Palaeobotanical Museum of the Institute of Botany, Jagiellonian University, during the 6th Museum Night, May 15–16, 2009 (phot. S. Florjan).

z soboty na niedzielę, tak aby zainteresowani mogli uczestniczyć także w imprezach zorganizowanych w innych miejscowościach.

Muzeum Paleobotaniczne Instytutu Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego uczestniczy w tej imprezie od 2008 roku. W piątej edycji Nocy Muzeów (16/17 maja 2008) gościliśmy ponad 650 zwiedzających. W szóstej edycji (15/16 maja 2009) liczba gości, którzy odwiedzili naszą placówkę wyniosła ponad 1000 osób, a w siódmej edycji (14/15 maja 2010) odwiedziło nasze muzeum około 750 gości, co świadczy o znacznym i stałym zainteresowaniu prezentowaną tematyką. Za każdym razem muzeum dostępne było dla zwiedzających od godz. 19.00 do północy.

Drugą cykliczną imprezą muzealną odbywającą się w Krakowie jest Dzień Otwartych Drzwi Muzeów Krakowskich organizowany w jedną z niedziel pod koniec listopada.

Muzeum Paleobotaniczne IB UJ uczestniczyło w nim trzykrotnie (25.11.2007, 23.11.2008

i 22.11.2009), goszcząc kilkaset osób. W Dniu Otwartych Drzwi odbywającym się 22.11.2009 roku nasi goście mogli przy okazji zwiedzania ekspozycji obejrzeć prezentację multimedialną „Procesy fosylizacji tkanek przewodzących u roślin”.

Oglądając naszą ekspozycję zwiedzający zaznajomili się z przedstawioną w skrócie całą historią roślin telomowych, począwszy od dewońskich przedstawicieli *Rhyniophytina*, *Trimerophytina* i *Zosterophyllophytina*, poprzez wszystkie główne grupy systematyczne, kończąc na roślinach okrytozależkowych w oparciu o kilkaset wyłącznie oryginalnych skamieniałości, pochodzących ze wszystkich kontynentów i reprezentujących wszystkie okresy geologiczne od dewonu po czwartorzęd. W osobnej części ekspozycji zwiedzający mieli możliwość zaznajomienia się z zagadnieniami tafonomii roślin.

Muzeum Paleobotaniczne Instytutu Botaniki UJ w pierwszej kolejności służy celom

dydaktycznym realizowanym w ramach zajęć dla studentów na kierunkach studiów, takich jak: biologia, geologia oraz biologia i geologia, specjalność ochrona przyrody. Niezależnie od tego, od momentu otwarcia w styczniu 2003 roku, Muzeum służy popularyzacji wiedzy botanicznej. Obok prezentacji naszej ekspozycji w ramach corocznych imprez, takich jak Noc Muzeów, Dzień Otwartych Drzwi Muzeów Krakowskich, czy Festiwal Nauki w Krakowie, prowadzimy zajęcia dla grup szkolnych, a także grup studentów z zaprzyjaźnionych uczelni z Krakowa i innych miast. Od kilku lat odbywają się w muzeum prelekcje dla młodzieży z Sekcji Biologicznej Krakowskiego Młodzieżowego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Sztuk. Cała aktywność z tym związana jest dziełem pracowników i pomagających nam doktorantów Zakładu Paleobotaniki IB UJ, wykonywanym niezależnie od zwykłych obowiązków dydaktycznych, naukowych i organizacyjnych.

Liczne wypowiedzi zwiedzających oraz wpisy w księdze pamiątkowej z wymienionych imprez, wskazują na potrzebę nie tylko organizowania jednorazowych lub cyklicznych spotkań tego typu ale również na wartość prowadzonych w sposób ciągły działań na rzecz popularyzacji wiedzy nie tylko paleobotanicznej, czy botanicznej, ale też ogólnoprzyrodniczej. Niektórzy zwiedzający po raz pierwszy mieli możliwość zaznajomienia się ze skamieniałościami roślinnymi, inni pierwszy raz oglądali skamieniałości, które znali tylko z książek, czy słyszeli o nich na uczelni. Wielokrotnie wyrażano podziw, że w Polsce znajdują się takie zbiory oraz, że tego typu skamieniałości można znajdować nawet w najbliższej okolicy Krakowa. Biorąc pod uwagę fakt, że absolwenci szkół średnich często wykazują obecnie minimalną znajomość ojczystej przyrody, jak i najbardziej ogólnej wiedzy na temat roślin, zwierząt, przyrody nieożywionej czy geografii, przed placówkami naukowymi i muzealnymi staje nowe zadanie przekazywania społeczeństwu wiedzy zdobywanej dawniej w szkołach.

Sławomir FLORJAN

POLEMIKI I DISKUSJE POLEMICS AND DISCUSSION

CZY POLSKIEJ FLORZE ZAGRAŻA INWAZJA ORZECHA WŁOSKIEGO?

Is the Polish flora threatened by a walnut
(*Juglans regia*) invasion?

W ostatnich latach obserwuje się na świecie znaczny wzrost zainteresowania problemem inwazji biologicznych, gatunkami inwazyjnymi i ich oddziaływaniem na środowisko, czego dowodem są liczne publikacje książkowe, setki artykułów oraz specjalistyczne wydawnictwo *Biological Invasions*. Również w naszym kraju zaczęto wyróżniać i poświęcać więcej miejsca gatunkom inwazyjnym przyjmując istniejące w literaturze definicje, bądź określając je w sposób subiektywny. Moje zastrzeżenia w tym względzie wzbudził artykuł poświęcony inwazyjności orzecha włoskiego w Polsce (*Chrońmy Przyrodę Ojczystą* 65(4): 262–270, 2009). Przedstawiłem je w formie uwag polemicznych, które Redakcja tego czasopisma zamieściła w numerze 66(4): 306–310, 2010 wraz z odpowiedzią Autorów: mgr Magdaleny Lendy i dra Piotra Skórki (s. 311–315). W odpowiedzi tej, daleko odbiegającej od reguł przyjętych w naukowej polemice, w niewielkim stopniu i bardzo wybiórczo ustosunkowano się do moich wątpliwości, uznając je za krytykę przeprowadzonych badań i ich wyników, najwyraźniej nie dostrzegając różnic między rozprzestrzenieniem się gatunku a inwazją oraz między polemiką a krytyką. Nadesłano ją w postaci obszernego artykułu, w którym poza powtórzeniem większości wcześniejszych argumentów, podano nowe dane liczbowe, ilustracje i literaturę! Nie wiedząc czy, i w jakiej ostatecznej formie, nowy artykuł zostanie przyjęty do druku, odniosłem się do niego w liście przekazanym Redaktorowi Naczelnemu. Niestety zdecydowano opublikować tylko odpowiedź Autorów (w znacznie skróconej wersji),